

Dokument s plenarne sjednice

B9-0261/2020

14.9.2020

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjava Vijeća i Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o bolesti COVID-19: koordinacija zdravstvenih procjena i klasifikacije rizika na razini EU-a te posljedice za Schengen i jedinstveno tržište (2020/2780(RSP))

Véronique Trillet-Lenoir, Nicolae Ștefănuță, Dita Charanzová
u ime Kluba zastupnika Renew

**Rezolucija Europskog parlamenta o bolesti COVID-19: koordinacija zdravstvenih procjena i klasifikacije rizika na razini EU-a te posljedice za Schengen i jedinstveno tržište
(2020/2780(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
 - uzimajući u obzir članak 168. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), kao i članke 4., 6., 9., 21. stavak 1., 67. stavak 2., 114., 153., 169. i 191.,
 - uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima, posebno njezine članke 35. i 45.,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama)¹,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. travnja 2020. o usklađenom djelovanju EU-a za suzbijanje pandemije bolesti COVID-19 i njezinih posljedica²,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. lipnja 2020. o situaciji u schengenskom području nakon izbijanja bolesti COVID-19³,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. srpnja 2020. o strategiji za javno zdravlje EU-a nakon pandemije bolesti COVID-19⁴,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika;
- A. budući da je pandemija bolesti COVID-19 prešla iz faze akutnog u fazu kroničnog upravljanja rizikom;
- B. budući da se intenzitet širenja virusa vrlo bitno razlikuje među državama članicama i među regijama unutar iste zemlje;
- C. budući da trenutačno nije dostupno učinkovito cjepivo;
- D. budući da je zbog različitih pristupa prikupljanju podataka o bolesti COVID-19 diljem EU-a teško uspoređivati podatke;
- E. budući da je dosadašnji odgovor EU-a na pandemiju bolesti COVID-19 obilježen

¹ SL L 77, 23.3.2016., str. 1.

² Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0054.

³ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0175.

⁴ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0205.

nedostatkom koordinacije među državama članicama i s institucijama EU-a kad je riječ o mjerama javnog zdravstva, uključujući ograničenja kretanja ljudi unutar i preko granica, te o ukidanju ostalih prava i propisa;

- F. budući da su se države članice organizirale bez savjetovanja te da je svaka od njih djelovala na nacionalnoj razini (mjere predostrožnosti, upute za izolaciju, probiranje (*screening*), skrb, teritorijalizacija), što je dovelo do velikih razlika unutar Europske unije;
- G. budući da su mnogi Europljani sustavno morali slijediti različita pravila, ne samo s obzirom na svoje mjesto boravišta, nego i ovisno o tome kamo su putovali; budući da je taj nedostatak koordinacije tijekom ljeta doveo do neorganiziranih kontrola i mjera na granicama, kao i u zračnim lukama i na željezničkim kolodvorima;
- H. budući da kriza uzrokovana bolešću COVID-19 nije samo znatno utjecala na zdravlje, već je imala i izrazito negativne posljedice na temeljna prava te na gospodarske, znanstvene, turističke i kulturne razmjene;
- I. budući da je pružanje zdravstvene skrbi prije svega u nacionalnoj nadležnosti, ali da je javno zdravlje u zajedničkoj nadležnosti država članica i Unije;
- J. budući da još uvijek ima prostora za napredak Europske unije u ostvarivanju ciljeva u području javnozdravstvene politike u okviru postojećih parametara Ugovora; budući da su odredbe o javnom zdravstvu u okviru Ugovora i dalje u velikoj mjeri nedovoljno iskorištene u smislu obveza za čije bi se ispunjavanje mogle iskoristiti;
- K. budući da se prekogranične prijetnje mogu rješavati samo zajednički te da stoga zahtijevaju suradnju i solidarnost unutar Unije te zajednički europski pristup;
- L. budući da je od početka širenja bolesti COVID-19 u EU-u Parlament opetovano pozivao Komisiju i države članice da donesu usklađene mjere o slobodnom kretanju ljudi i robe na unutarnjem tržištu; budući da se slobodno kretanje robe i usluga ubrajaju u četiri slobode i da su stupovi na kojima se temelji pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta;
- M. budući da mjere koje poduzimaju države članice, uključujući kontrole na unutarnjim granicama, utječu na prava i slobode ljudi kako su utvrđena u pravu Unije; budući da bi se mjerama koje poduzimaju države članice ili Unija uvijek trebala poštovati temeljna prava; budući da bi te mjere trebale biti nužne, proporcionalne, privremene i ograničene;
- N. budući da solidarnost među državama članicama nije pitanje izbora već obveza iz Ugovora koja predstavlja jednu od europskih vrijednosti;
- O. budući da nekoordinirana ograničenja slobode kretanja ljudi unutar EU-a drastično fragmentiraju unutarnje tržište;
- P. budući da je Komisija već poduzela inicijalne mjere donošenjem nekoliko paketa mjera, komunikacija i strategija, uključujući nedavni Prijedlog preporuke Vijeća od 4. rujna 2020. o koordiniranom pristupu ograničavanju slobodnog kretanja kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 (COM(2020)0499);

- Q. budući da bi Vijeće trebalo poduprijeti tu preporuku te utvrditi potrebne mjere kako bi se osiguralo da države članice usklađuju svoje odluke i djelovanja u nastojanju da se zaustavi ili ograniči širenje virusa;
- R. budući da je povratak na potpuno funkcionalno schengensko područje od iznimne važnosti za očuvanje načela slobode kretanja, što je jedno od glavnih postignuća europske integracije i ključni preduvjet za gospodarski oporavak EU-a nakon pandemije bolesti COVID-19;
- S. budući da Parlament, kao suzakonodavac i jedina institucija koju izravno biraju građani EU-a, mora biti sastavni i ključni dio svih rasprava o koordinaciji EU-a radi rješavanja te zdravstvene krize;
- T. budući da se čini da EU nije izvukao pouke od početka krize; budući da ne postoji zajednička europska zdravstvena politika, već samo skup nacionalnih politika;
1. čvrsto naglašava potrebu za zajedničkim i koordiniranim zdravstvenim upravljanjem radi djelotvorne borbe protiv ove pandemije;
 2. ističe da je važno uvjeriti građane u dosljednost mjera koje se poduzimaju u pojedinačnim državama članicama;
 3. podsjeća da je za građane Unije sloboda kretanja temeljno pravo sadržano u Ugovorima o EU-u i Povelji EU-a o temeljnim pravima;
 4. naglašava da se to pravo može ograničiti samo iz posebnih i ograničenih razloga od javnog interesa, odnosno radi zaštite javnog poretka i javne sigurnosti; podsjeća da se u odredbama Zakonika o schengenskim granicama izričito navodi da prijetnja javnom zdravlju može predstavljati osnovu za zabranu ulaska na vanjskim granicama te nadalje podsjeća da se u Zakoniku, kao i Konvenciji o provedbi Schengenskog sporazuma, javno zdravlje ne spominje kao osnova za ponovno uvođenje kontrola na unutarnjim granicama;
 5. ustraje u tome da bi se ta ograničenja trebala primjenjivati u skladu sa Zakonikom o schengenskim granicama i općim načelima prava EU-a, a posebno s načelom proporcionalnosti i nediskriminacije;
 6. ističe da su kontrole na unutarnjim granicama mjere u krajnjem slučaju te podsjeća da bi države članice trebale provjeriti mogu li druge mjere biti jednako prikladne ili čak prikladnije za postizanje istog cilja; snažno potiče države članice da prepoznaju mogućnost uvođenja minimalnih zdravstvenih provjera i/ili razmjernih policijskih kontrola kao bolju alternativu u odnosu na uvođenje nadzora nad unutarnjim granicama te da usvoje samo mjere koje su strogo nužne, koordinirane i razmjerne;
 7. smatra da je ključno da unutarnje granice EU-a ostanu otvorene za promet robe te da se zadrže sve ostale slobode kretanja unutar EU-a i Europskog gospodarskog prostora jer bi zatvaranje unutarnjih granica moglo imati štetne učinke na unutarnje tržište;
 8. snažno potiče države članice da donesu samo nužne, koordinirane i proporcionalne mjere prilikom ograničavanja putovanja ili uvođenja kontrola unutarnjih granica, nakon

pomne procjene njihove učinkovitosti u rješavanju problema javnog zdravlja, koristeći istu metodologiju za prikupljanje zdravstvenih podataka te koristeći iste kriterije za procjenu i praćenje rizika od pandemije;

9. ističe da Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC) i dalje naglašava razlike u prikupljanju podataka i izvješćivanju o podacima u državama članicama; žali zbog činjenice da nas taj manjak usklađenosti sprječava da stvorimo jasnu i potpunu sliku o širenju virusa u Europi;
10. primjećuje da je svaka država članica postupila u skladu s preporukom svojeg znanstvenog vijeća, uz slabu koordinaciju s drugim državama članicama ili Komisijom;
11. poziva Komisiju da promiče zajedničku metodologiju prikupljanja zdravstvenih podataka te računanja broja smrtnih slučajeva i izvješćivanja o njemu;
12. odlučno potiče države članice da usvoje istu definiciju pozitivnog slučaja bolesti COVID-19 i smrti uzrokovane tom bolesti;
13. priznaje važnost stopa incidencije u procjeni širenja virusa, ali inzistira i na potrebi da se situacija procijeni uzimajući u obzir druge zdravstvene kriterije kao što su stope pozitivnih testova, stope hospitalizacije i stope popunjenosti jedinica intenzivne njege;
14. naglašava da će ti zajednički zdravstveni kriteriji omogućiti državama članicama i Komisiji da provedu zajedničku analizu epidemiološkog rizika na razini EU-a;
15. smatra da bi ECDC trebao moći primjereno i učinkovito procijeniti rizik od širenja virusa i objavljivati tjedno ažuriranu kartu rizika na temelju zajedničkog koda boje, utvrđenog u skladu s informacijama koje su prikupile i dostavile države članice;
16. podržava kod boje koji je Komisija predložila u svojem posljednjem prijedlogu preporuke Vijeća; smatra da će predloženi pragovi (zelene, narančaste, crvene i sive boje) olakšati kretanje unutar EU-a i građanima pružiti transparentnije informacije te zajamčiti veću predvidljivost;
17. snažno pozdravlja regionalni pristup koji je predložila Komisija; smatra da bi se mapiranje rizika koje provodi ECDC trebalo provoditi na regionalnoj razini, a ne samo na nacionalnoj razini; stoga poziva države članice da ECDC-u dostave podatke koje su prikupila regionalna javna tijela;
18. podsjeća na to da je ECDC preporučio državama članicama da slijede minimalne osnovne mjere kako bi se izbjeglo širenje virusa, kao što su higijenske mjere, fizičko distanciranje i ograničavanje okupljanja, upotreba maski za lice u posebnim okruženjima, organizacija rada na daljinu, opsežno testiranje, izolacija slučajeva, karantena bliskih kontakata i zaštita ranjivih skupina stanovništva;
19. poziva države članice da slijede prethodno navedene preporuke ECDC-a i da definiraju zajednički okvir zdravstvenih mjera koje javna tijela u pogođenim područjima mogu donijeti kako bi se zaustavilo širenje pandemije;
20. priznaje da bi javna tijela trebala razmotriti i dijeliti dodatne mjere ako se stopa

prijenosa povećava, uključujući intervencije kojima se ograničava kretanje stanovništva, smanjuje broj kontakata po osobi, izbjegavaju masovna okupljanja, obraća posebna pozornost na visokorizična područja, zatvaraju škole ili preporučuje ljudima da „ostanu kod kuće”;

21. smatra da bi se takvim okvirom ojačalo uzajamno povjerenje među državama članicama i među pogođenim područjima te u tom smislu izbjegle mjere ograničavanja; poziva države članice da naročito obrate pozornost na posebnosti prekograničnih regija i da ustraju u potrebi za suradnjom na lokalnoj i regionalnoj razini;
22. smatra da bi u slučaju zone aktivnog prekograničnog širenja javna tijela trebala zajednički uspostaviti zdravstvene mehanizme za koordinaciju i razmjenu informacija u stvarnom vremenu;
23. naglašava da se usklađena primjena zdravstvenih mjera s obje strane granica čini od ključne važnosti kako bi se osigurala njihova dosljednost, učinkovitost i prihvaćenost među stanovništvom;
24. poziva na donošenje i provedbu zajedničke strategije testiranja u svim državama članicama, posebno u prekograničnim regijama;
25. smatra da bi se države članice trebale dogovoriti o minimalnom broju testova koji se provode po danu u skladu s bojom pogođenog područja;
26. ističe da će usporedivost rezultata testiranja omogućiti uzajamno priznavanje iz jedne zemlje u drugu;
27. poziva države članice da uzajamno priznaju rezultate testova na zaraženost bolešću COVID-19 koje su provela certificirana zdravstvena tijela u drugim državama članicama;
28. poziva države članice i Komisiju da se dogovore o zajedničkom razdoblju karantene te da pritom uzmu u obzir mišljenje ECDC-a;
29. poziva države članice da donesu zajednički protokol za praćenje asimptomatskih pacijenata i mjera za izolaciju pacijenata koji su bili pozitivni na COVID-19;
30. pozdravlja činjenicu da se građani koriste obrascima za lociranje putnika; smatra da bi se digitalna verzija informacija o lokaciji putnika trebala upotrebljavati kako bi se pojednostavnila obrada te istodobno osigurao jednak pristup svim Europljanima;
31. poziva Komisiju i države članice da se oslone na mišljenje Europskog znanstvenog savjetodavnog odbora;
32. poziva na osnivanje radne skupine za COVID-19 pod vodstvom Komisije; smatra da bi svaka država članica trebala biti zastupljena u toj radnoj skupini i da bi trebala odrediti kontaktnu točku svojih nacionalnih izvršnih tijela; predlaže da glavni cilj te radne skupine bude redovito širenje preporuka koje se prenose na europskoj i nacionalnoj razini; smatra da bi Parlament trebao imati stalni mandat za ocjenjivanje rada te radne skupine;

33. naglašava da bi donesena zajednička metodologija i kriteriji te karte koje je izradio ECDC trebali olakšati koordinirani pristup u pogledu zasebnih postupaka donošenja odluka država članica i osigurati da sve odluke koje donesu države članice budu dosljedne i dobro koordinirane;
34. podsjeća na to da je pružanje jasnih, pravovremenih i sveobuhvatnih informacija javnosti ključno za ograničavanje učinaka svih uvedenih ograničenja slobode kretanja te za osiguravanje predvidljivosti, pravne sigurnosti i pridržavanja građana;
35. podsjeća da je tijekom pandemije bolesti COVID-19 nekoliko ključnih sektora doživjelo ogromne poremećaje, kao što su prehrambeni, farmaceutski i zdravstveni sektor i njihovi opskrbeni lanci;
36. smatra da je brz povratak na potpuno funkcionalno schengensko područje od presudne važnosti te hitno poziva države članice da zajedno s Parlamentom, Vijećem i Komisijom što prije rasprave o planu oporavka schengenskog područja, uključujući načine i sredstva za povratak na potpuno funkcionalno schengensko područje bez kontrole unutarnjih granica i planove za nepredviđene situacije, kako bi se spriječilo da privremene kontrole na unutarnjim granicama u srednjoročnom razdoblju postanu gotovo trajne;
37. podsjeća da su uvedena privremena ograničenja na sva putovanja iz trećih zemalja u schengensko područje koja nisu neophodna; naglašava da sve odluke o zabrani ulaska na vanjskim granicama moraju biti u skladu s odredbama Zakonika o schengenskim granicama, što posebno uključuje poštovanje temeljnih prava, kako je utvrđeno u njegovu članku 4.;
38. snažno podupire poziv Komisije državama članicama da se usprotive nacionalnim mjerama kojima se zabranjuje izvoz osobne zaštitne opreme i drugih važnih medicinskih instrumenata unutar EU-a;
39. ističe da Komisija mora djelovati kako bi otklonila poremećaje na jedinstvenom tržištu povezane s pandemijom bolesti COVID-19 uzimajući u obzir mjere javne sigurnosti i javnog zdravlja te poticati gospodarski oporavak kako bi ojačala otpornost jedinstvenog tržišta i pripremila se za slučaj nove krize;
40. poziva Komisiju i nacionalna tijela da proaktivno prate tržište tijekom i nakon krize kako bi se spriječila šteta za potrošače povezana sa situacijom uzrokovanom bolešću COVID-19 i kako bi se pomoglo potrošačima da ostvare svoja prava koja proizlaze iz prava EU-a;
41. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.